

מדינת ישראל

רשות המיסים

הוראת נוהל

**יישום הסכמי סחר החופשיים של מדינת ישראל
במערכת שער עולמי יצוא**

ערוך ע"י:

דוד חורי, מהנדס, מנהל תחום בכיר

מנהל המחלקה הבינ"ל וכללי מקור- מינהל המכס

1. כללי

כל יצואן המעוניין לייצא טובין ממדינת ישראל במסגרת אחד מהסכמי הסחר שמדינת ישראל חתומה עליהם נדרש לעמוד בכל הכללים שנקבעו בהסכם. לצורך קבלת העדפת מכס במדינת היבוא, נדרש היבואן להציג תעודות מקור או תחליפים לתעודות מקור כפי שנקבעו בכל הסכם ובהתאם לחקיקה שנקבעה לצורך כך במדינת היבוא. במרבית הסכמי הסחר נקבע כי רשויות המכס במדינת היצוא נדרשות לפקח על היצוא ממדינתם ולוודא כי הטובין המיוצאים עומדים בכללי המקור וביתר סעיפי ההסכם לרבות הנפקת תעודות מקור ופיקוח על היצואנים המייצאים באמצעות תחליפים לתעודת מקור. לצורך עמידה בכללים נקבעו בהצהרת יצוא במערכת שער עולמי מספר שדות ייעודיים שיש למלא במידה והיצוא הינו במסגרת הסכם סחר מילוי השדות ובדיקות המערכת למילוי תקין הכרחיים על מנת שסוכן המכס ישתמש במסמך העדפה / חלופה למסמך המתאימים להסכם ובמקביל המערכת מאפשרת פיקוח ובקרה של רשויות המכס.

2. הנפקת תעודות מקור

בהסכמי הסחר החופשיים נקבעו תעודות מקור שונות. חלק מהתעודות חייבות להיות מאושרות ע"י המוסמך במכס. בכדי שתעודת המקור תהיי קבילה נדרש היצואן או מי מטעמו לחתום על התעודה ועובד המכס נדרש לחתום ולהוסיף חתימה של בית המכס דרכו מיוצאים הטובין במקום שנקבע לצורך כך בתעודה. מערכת שער עולמי ביצוא ערוכה עם עלייתה להנפקת תעודות מקור באמצעים אלקטרוניים לכל ההסכמים בהם נדרשת חתימת רשות המכס. לצורך כך על סוכן המכס להגיש בקשה להנפקת תעודת באמצעים אלקטרוניים לבית מכס דרכו מיוצאים הטובים. פרטי הבקשה יבחנו ותבוצע התאמה להצהרת היצוא המקושרת, ובמידה ויתקיימו כל התנאים הנדרשים המערכת תנפיק תעודה חתומה באמצעים אלקטרוניים אותה ניתן יהיה להדפיס במשרד סוכן המכס לצורך שליחתה למדינת היעד. מערכת תעודות מקור אלקטרוניות מייטרת את הגעת נציגי הסוכן להחתמה בבית המכס וכל התקלות הקימות בהנפקה של תעודה פיזית.

במקביל למערכת התעודות האלקטרוניות, יחידות היצוא בבתי המכס ימשיכו לחתום פיזית על תעודות מקור לסוכני מכס שלא נערכו מראש להנפקת תעודות מקור אלקטרוניות וזאת עד להודעה חדשה. **הנפקת תעודות מקור לכשעצמה במערכת שער עולמי לא תמנע את התרת הטובין ליצוא, אך תאושר ע"י עובד מכס רק לאחר הגשת הצהרת יצוא והתרתה**

3. תחליפים לתעודות מקור

בהסכמי הסחר נקבעו תחליפים לתעודות מקור. על מנת שהטובין יזכו להעדפת מכס במעמד היבוא למדינת ההסכם היצואן רשאי להשתמש בחלופות במועד היצוא ובתנאי שהטובין עומדים בכללי המקור המפורטים בהסכמים ל "חשבונית הצהרה בערכים מוגבלים" – חשבונית, תעודת משלוח (Delivery Note) המקושר למשלוח באופן ברור ומפרט את כתובת היצואן ופרטי הטובין המלאים, הכוללת הצהרה הערוכה בהתאם להסכם, המונפקת במדינת הייצוא ע"י כל יצואן, כשערך "מוצרי המקור" הכלולים **בכל המשלוח** אינו עולה על סכום שנקבע בהסכם הרלוונטי. במידה וערך הטובין ע"ג הצהרת החשבונית נקוב במטבע שאיננו במטבעות שנקבעו בהסכם קביעת ערך הטובין לצורך הכללתם בהצהרת החשבונית תהא ע"פ שער החליפין העדכני במועד הגשת הצהרת היצוא.

חשבונית הצהרת מקור בלתי מוגבלת, המכסה "מוצרי מקור".

חשבונית, תעודת משלוח (Delivery Note) או מסמך מסחרי אחר המקושר למשלוח באופן ברור ומפרט את כתובת היצואן ופרטי הטובין המלאים, הכוללת הצהרה הערוכה בהתאם להסכם, המונפקת במדינת הייצוא ע"י יצואן מאושר (להלן יצואן מאושר), כשערך "מוצרי המקור" הכלולים בחשבונית אינו מוגבל

"יצואן מאושר" – יצואן שאושר ע"י רשות המכס בישראל בהתאם להסכם הרלוונטי רשאי להנפיק חשבונית הצהרה בלתי מוגבלת

4. קבלת מעמד יצואן מאושר והארכת תוקף במערכת שער עולמי יצוא

- קבלת מעמד יצואן מאושר והארכת תוקף של יצואן מאושר נקבעו בהוראות הנוהל לעניין זה.
- במערכת שער עולמי יצוא נקבעו דפי שירות ייעודיים בהם ניתן להגיש את הבקשות באמצעים אלקטרוניים בלבד, לא יתקבלו בקשות ידניות. מצ"ב הקישור לדף השרות

הגשת בקשה למעמד יצואן מאושר בדף הקישור:

<https://www.gov.il/he/service/application-for-approved-exporter-status>

הגשת בקשה להארכת תוקף מעמד יצואן מאושר בדף הקישור

<https://www.gov.il/he/service/application-approval-extension-validity-approved-exporter-status>

- יצואנים מאושרים שתאריך הפקיעה חל בין ה- 01.12.2022 ל- 31.05.23 יוארך התוקף באופן אוטומטי עד 1.6.23
- יצואנים מאושרים שתאריך הפקיעה שלהם לפני 01.12.2022 או לאחר 1.6.23 ידרשו להאריך תוקף לפני תום המועד.
- בתקופה שבין 1.1.23 ועד 15.2.23 עובדי היצוא בבתי המכס לא יקלטו יצואנים חדשים או עדכונים של תאריכי התוקף
- היצואנים המחזיקים במעמד יצואן מאושר **מטעם המכס** נדרשים לבדוק את מועד הפקיעה ולהיערך בהתאם לאמור לעיל

5. תיאור אופן הפעולה להנפקת תעודת מקור במערכת שער עולמי יצוא

א. תעודת מקור חייבת להיות מקושרת להצהרת יצוא

- ב. סוכן המכס ישדר את מספר התעודה (ידינית או דיגיטלית) בהצהרת היצוא – תחת חטיבת סחורה. עבור כל סחורה המיוצאת במסגרת הסכם סחר.
- ג. במערכת שער עולמי יצוא מספר התעודה האלקטרונית יחל באותיות II ולאחריה המספר שניתן ע"י המערכת
- ד. הבדיקה של חיוב צרופה או תעודה דיגיטלית תהיה אזהרה בלבד בשלב זה.
- ה. במקרים בהם נדרשת הנפקה של תעודה פיזית יגיע סוכן המכס ליחידת היצוא להחתים את התעודה. על סוכן המכס לציין בהצהרת היצוא את מספר התעודה אליה מקושרת ההצהרה. במקרים בהם נדרש

להחתים תעודות תנועה מסוג 1 EUR-MED. EUR הכוללות מספור יש לציין את המספר המופיע על התעודה והקידומת של התעודה בהצהרת היצוא.

- ו. תעודות אחרות בהסכמים כגון מרקורסור קולומביה וכו' בהם אין מספר נקוב על התעודה יש לציין בשדה שיועד למספר התעודה את מספר ההצהרה עם הקידומת IL
- ז. באחריות עובד המכס לוודא שמספר התעודה המוצגת לפניו זהה למספר המסמך בהצהרה זאת בנוסף לבדיקות מקצועיות שונות של התעודה והאמתה להצהרה.
- ח. במידה וההצהרה קיבלה התרה העובד יחתום על התעודה והעתק תעודה חתומה יצורף למסמכי העסקה ע"י סוכן מכס בעת הסגירה, למעט מסמכי העדפה של הסכם QIZ. חשבון העדפה של הסכם QIZ יצורף למסמכי העסקה ע"י עובד מכס מיד לאחר החתמתו.
- ט. כאמור באחריות סוכן המכס לצרף להצהרת היצוא את עותק תעודת המקור החתומה ע"י המכס במועד סגירת ההצהרה. המכס יפיק מעת לעת דוחות בהם בוצע יצוא במסגרת הסכם סחר ולא צורפה צרופה מסוג מסמך העדפה – ירשם ליקוי לחובת סוכן המכס

6. תיאור אופן הפעולה להנפקת תעודת מקור במסלול תיקון הצהרה (תעודה בדיעבד, תיקון תעודה וכו')

- א. סוכן המכס ישדר בקשה לתיקון הצהרה
- ב. הבקשה תכלול את מספר התעודה (ידינית או דיגיטלית) תחת חטיבת סחורה.
- ג. במערכת שער עולמי יצוא מספר התעודה האלקטרונית יחל באותיות IL ולאחריה המספר שניתן ע"י המערכת
- ד.
- ה. הבדיקה של חיוב צרופה או תעודה דיגיטלית תהיה אזהרה בלבד בשלב עליית מערכת שער עולמי
- ו. במקרים בהם נדרשת הנפקה פיזית של תעודה יגיע סוכן המכס עם התעודה הפיזית ליחידת היצוא לעובד אילו הופנתה המשימה לאישור התיקון.
- ז. במידה ויחליט העובד לאשר את התיקון הוא יחתים את התעודה והעתק תעודה חתומה יצורף למסמכי העסקה ע"י סוכן מכס בטרם סגירת ההצהרה, סגירת הצהרה אינה מותנית בצירוף העתק תעודה שנחתמה, אך אי צירוף התעודה בטרם סגירת ההצהרה יגרום לרישום ליקוי לחובת סוכן המכס.

7. הסכם סחר ישראל – ארה"ב

המסמך המקנה העדפת מכס בהסכם זה הוא חשבונית העדפה (כמפורט בנוהל שפורסם להסכם זה). החשבון עליו מופיעה ההצהרה הרלוונטית להסכם מוגשת לסוכן המכס לצורך הגשת הצהרת יצוא לפיכך על סוכן המכס לציין בשורת הסחורה כי הטובין מיוצאים במסגרת ההסכם והחשבונית תצורף כחשבונית הצהרה.

8. תקופת ביניים

בתקופה שבין ירידת מערכת סחר לבין עליית מערכת שער עולמי (להלן – "תקופת ביניים") עובדי היצוא בבתי המכס לא יחתמו תעודות מקור וזאת מאחר והתעודה קשורה לשליפת היצוא או להצהרת היצוא. במקרים בהם שודרה שליפה למערכת סחר חוץ בטרם ירידת המערכת, סוכני המכס נדרשים להגיע ליחידת היצוא להחתמת התעודה בטרם ירידת המערכת משלוחי יצוא שיצאו בתקופת הביניים תונפק תעודת מקור בדיעבד להצהרת היצוא שתוגש בגינם כאמור לעיל

9. רשימת תעודות מקור ותחליפים לתעודות מקור.

הסכם	שם התעודה	יצואן מאושר בהסכם	גובה חשבונית ההצהרה
איחוד אירופי	EUR 1	קיים	6000 יורו
אפטי"א	EUR 1	קיים	6000 יורו
אוקראינה	EUR 1	קיים	6000 יורו
הממלכה המאוחדת	EUR 1	קיים	6000 יורו
טורקיה	EUR 1	קיים	6000 יורו
איחוד אירופי צבירה	EUR-MED	קיים	6000 יורו
אפטי"א צבירה	EUR-MED	קיים	6000 יורו
הממלכה המאוחדת	EUR-MED	קיים	6000 יורו
טורקיה צבירה	EUR-MED	קיים	6000 יורו
ירדן צבירה	EUR-MED	קיים	6000 יורו
מרקוסור	CERTIFICATE OF ORIGIN	לא קיים	1000\$
קולומביה	CERTIFICATE OF ORIGIN	לא קיים	1000\$
פנמה	CERTIFICATE OF ORIGIN	קיים	
קנדה	CERTIFICATE OF ORIGIN	לא קיים	
מקסיקו	CERTIFICATE OF ORIGIN	לא קיים	
קוריאה	CERTIFICATE OF ORIGIN - ISRAEL- KOREA FTA	קיים	1000\$
ירדן בילטרלי	CERTIFICATE OF ORIGIN	לא קיים	לא ניתן

10. בדיקות מערכת למסמכי העדפה ראה נספח א

11. כללי להסכם ה-QIZ:

כל יצרן המעוניין לייצא טובין למצריים וירדן במסגרת הסכם הקוויז נדרש להיות מאושר ע"י משרד הכלכלה במעמד של ספק מאושר להסכם הקוויז. בכל יצוא טובין שמקורם בישראל במסגרת הסכם ה-QIZ יש להצהיר ע"ג חשבונית היצוא הצהרת חשבונית כפי שמופיע בהוראת הנוהל ליישום הסכם זה. ניתן לערוך הצהרת חשבונית כאמור אך ורק אם כל הטובין המפורטים בחשבונית יכולים להיחשב כמוצרים תוצרת מדינת ישראל בהתאם לכללי המקור שנקבעו בהסכם הסחר ישראל ארה"ב ועומדים בהוראת הנוהל ליישום הסכם זה.

12. פעילות היצואן בהסכמי ה-QIZ

היצואן יערוך את ההצהרה על גבי החשבונית בהדפסת או בחותמת המוטבעת על המסמך, או בכתב יד. במקרים בהם ההצהרה תעשה בכתב יד יש לכתבה באותיות דפוס ובעט. הצהרת החשבונית תפרט את הנתונים הבאים: תאריך, שם החותם, תפקידו בחברה וחתימת היצואן בכתב יד. במקרים בהם החשבונית תישא חתימתו של גורם מטעם היצואן (להלן שלוחו), יש לצרף ייפוי כוח בכתב של היצואן לכל משלוח.

13. חשבונית הצהרה מאושרת להסכם ה-QIZ

לצורך הכללת המשלוח בתכולה הישראלית לצורך ההסכם ה-QIZ יש להחתיים החשבונית בחותמת יחידת היצוא שדרכה יוצאו הטובין וחותמת שמית של העובד המטפל שהוסמך לצורך כך. מובהר בזאת כי חשבונית שלא תישא את חותמת יח' היצוא של המכס בישראל ולא תישרק למערכת שער עולמי לא תוכר ע"י ועדת ה-QIZ לצורך הכללת המשלוח בתכולה הישראלית לצורך ההסכם ה-QIZ.

14. תיאור אופן הפעולה במערכת שער עולמי יצוא בהסכמי ה-QIZ

- א. בהצהרה על סוכן המכס לציין אינדיקציה שהטובין מיוצאים במסגרת ה-QIZ בנתוני סחורה
- ב. סוכן המכס יצרף חשבונית הכוללת הצהרת מקור - (חשבון הצהרה)
- ג. לאחר התרת הטובין סוכן המכס יפנה ליחידת היצוא עם החשבון המקורי
- ד. עובד המכס יבדוק את החשבון ואת תאימותו להצהרה שהותרה
- ה. עובד המכס יחתום על החשבון בתוספת חתימה אישית באנגלית וחותמת בית המכס.
- ו. עובד המכס יצרף את החשבונית החתומה להצהרת היצוא (סוג מסמך חשבונית QIZ מאושרת),
- ז. סוכן המכס יסגור את ההצהרה

15. הבהרות להסכם ה-QIZ

- א. רק עובד מכס רשאי לסרוק למערכת את חשבוניות הצהרה שאושרו.
- ב. לא ניתן לסגור הצהרה יצוא ביצוא המסגרת הסכם ה-QIZ במידה ועובד המכס לא סרק את החשבונית החתומה למערכת שער עולמי.
- ג. חשבוניות QIZ שלא יסרקו למערכת והצהרות שלא יסגרו לא יוכרו לצורכי התשומה הישראלית להסכם זה.
- ד. יש להחתיים את חשבוניות ליצוא שבוצע במערכת סחר חוץ בטרם ירידת המערכת.
- ה. בתווך שבין ירידת מערכת סחר חוץ לעלית מערכת שער עולמי יצוא לא יוחתמו חשבוניות QIZ

נספח א : בדיקות מערכת שער עולמי למסמכי העדפה

מספר בדיקה	תוכן בדיקה
6480	<p>עבור כל סחורה - אם הוזן ערך בשדה מזהה מסמך העדפה (שדה 2032), אזי יש לבדוק קודם האם מזהה מסמך העדפה קיים במערכת (ממוחשב). אם כן - תקין אחרת - לבדוק קיום אחת מהצטרופות מתוך טבלה "סוג מסמך מותר לסוג הסכם" לפי סוג הסכם סחר בסחורה, בכל הרמות(הצהרה/חשבון/סחורה), שב- metadata של אחת הצטרופות, שדה "מספר תעודה" זהה למזהה מסמך העדפה ששודר במסר. אם לא קיימת צרופה מתאימה - שגיאה.</p> <p>שדות רלוונטיים : 2032 - "מזהה מסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 1159 – "מספר הצהרה במערכת סוכן המכס" – שדה ברמת סחורה 1191 - "מספר הצהרה במערכת סוכן המכס" – שדה ברמת הצהרה 1195 - "מספר הצהרה במערכת סוכן המכס" – שדה ברמת חשבון</p>
6773	<p>עבור כל סחורה - אם הוזן ערך בשדה מזהה מסמך העדפה (שדה 2032), אזי חובה להזין ערך בשדה הסכם סחר בסחורה. שדות רלוונטיים : 2032 - "מזהה מסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 2012 – "קוד הסכם" – שדה ברמת סחורה</p>
6779	<p>עבור כל סחורה, שקוד ההסכם קיים בטבלת החלטה "תנאים לשימוש באסמכתא עבור הסכם סחר בסחורה ביצוא" – בהתאם לאינדיקציות הדלוקות (סומן "כן") בטבלה, יש לבדוק : 1) קיום תעודה ממחושבת שהונפקה במערכת שער עולמי, כאשר : מספר ההצהרה זהה למספר הצהרה בתעודה הממוחשבת, היצואן בהצהרה זהה ליצואן בתעודה הממוחשבת. 2) החשבון מהווה מסמך העדפה (שדה 1099). 3) קיום צרופה. אם אפשרי קיום צרופה, יש לאתר עבור אותו הסכם את אחד מהצטרופות (לא משנה באיזו רמה) מהסוגים האפשריים, לפי טבלת החלטה חדשה "סוג מסמך מותר לסוג הסכם" בתוקף לתאריך חישוב. אם לא התקיים אף תנאי, אזהרה. מלל שגיאה : אם קיים ערך בשדה מזהה מסמך העדפה (שדה 2032) – "עבור סחורה סידורי {0} מזהה מסמך העדפה {1} איננו מופיע כתעודה דיגיטלית השייכת להצהרה זו" אחרת – "עבור סחורה סידורי {0} לא נמצא מסמך העדפה (תעודה דיגיטלית או צרופה) ו/או החשבון לא סומן כמהווה מסמך העדפה" מבנה טבלה "סוג מסמך מותר לסוג הסכם" : קוד הסכם, סוג מסמך (ייתכן ריבוי של סוגי מסמכים לסוג הסכם), תאריך מ-עד</p> <p>שדות רלוונטיים : 2032 - "מזהה מסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 2012 – "קוד הסכם" – שדה ברמת סחורה 1099 – "האם החשבון מהווה מסמך העדפה" – שדה ברמת חשבון</p>

<p>עבור כל סחורה, שקוד ההסכם קיים בטבלת החלטה "תנאים לשימוש באסמכתא עבור הסכם סחר בסחורה ביצוא" וגם בטבלה האינדיקציות הבאות כבויות: "האם אפשר להשתמש במסמך שהונפק במערכת שער עולמי", "האם אפשר להשתמש בצרופה" אזי: אם קיים ערך בשדה מזהה מסמך העדפה (שדה 2032) – שגיאה.</p> <p>שדות רלוונטיים: 2032 - "מזהה מסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 2012 – "קוד הסכם" – שדה ברמת סחורה</p>	6780
<p>עבור כל סחורה - אם הוזן ערך בשדה מזהה מסמך העדפה (שדה 2032), אזי יש לבדוק קודם האם מזהה מסמך העדפה קיים במערכת (ממוחשב). אם כן - תקין אחרת - לבדוק קיום אחת מהצטרופות מתוך טבלה "סוג מסמך מותר לסוג הסכם" לפי סוג הסכם סחר בסחורה, בכל הרמות(הצהרה/חשבון/סחורה), שב-metadata של אחת הצטרופות, שדה "מספר תעודה" זהה למזהה מסמך העדפה ששודר במסר. אם קיימת צרופה מתאימה – שגיאה. אם אין קוד הסכם – שגיאה. שדות רלוונטיים: 2032 - "מזהה מסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 2012 – "קוד הסכם" – שדה ברמת סחורה</p>	6781
<p>עבור כל סחורה - אם הוזן ערך בשדה מזהה מסמך העדפה, חובה להזין ארץ מקור. שדות רלוונטיים: 2032 - "מזהה מסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 785 – "קוד ארץ מקור" – שדה ברמת סחורה</p>	6783
<p>חובת הזנה של מזהה מסמך העדפה כשיש הסכם סחר בסחורה עבור כל סחורה - אם קיים הסכם סחר בסחורה והחשבון לא מסומן כמהווה מסמך העדפה וגם לא הוזן ערך בשדה מזהה מסמך העדפה (שדה 2032) - שגיאה.</p>	6786

נספח ב בדיקות של המערכת ביצוא במסגרת הסכם ה qiz

<u>מספר בדיקה</u>	<u>תוכן בדיקה</u>
6653	<p><u>עבור כל חשבון -</u></p> <p>אם קוד הסכם (שדה 1100) = QIZ (קודים 119 (ירדן), 120 (מצרים)), אז חובה שארץ המקור של כל הסחורות = "ישראל".</p> <p><u>שדות רלוונטיים:</u></p> <p>1100 - "קוד הסכם עבורו החשבון משמש כמסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 785 – "קוד ארץ מקור" – שדה ברמת הסחורה</p>
1172	<p><u>עבור כל חשבון -</u></p> <p>אם הוון קוד הסכם QIZ (קודים 119 (ירדן), 120 (מצרים)) או באחת הסחורות הוון הסכם זה, אז -</p> <p>אם תהליך הצהרה (שדה 939) מכיל תהליך בסיס "אוטונומיה" או שבאחת הסחורות ארץ המקור = "רשות פלסטינית" - שגיאה.</p> <p><u>שדות רלוונטיים:</u></p> <p>1100 - "קוד הסכם עבורו החשבון משמש כמסמך העדפה" – שדה ברמת הסחורה 785 – "קוד ארץ מקור" – שדה ברמת הסחורה 939 – "קוד תהליך הצהרה" – שדה ברמת הצהרה</p>
6512	<p><u>עבור כל חשבון -</u></p> <p>אם צויין עבור שורת סחורה בחשבון קוד הסכם QIZ (קודים 119 (ירדן), 120 (מצרים)) אז חובה שכל הסחורות תחת אותו החשבון יכילו את אותו קוד ההסכם.</p> <p><u>שדות רלוונטיים:</u></p> <p>2012 – "קוד הסכם" – שדה ברמת סחורה</p>